

COOPERATION WITH THE EUROPEAN UNION COUNTRIES: NEW OPPORTUNITIES FOR THE ECONOMY OF UZBEKISTAN

Karimberdiyeva Muxlisa Mo‘minjon qizi

Abstract

This article examines the economic cooperation between Uzbekistan and the European Union (EU) and analyzes its impact on the Uzbek economy. The paper explores trade, investment, technological transfer, and economic policy relations between the European Union and Uzbekistan. Economic relations between the EU and Uzbekistan create new opportunities and play an important role in areas such as economic growth, job creation, and export diversification. The article also discusses the measures necessary to further develop this cooperation.

Basic words and concepts: European Union, Uzbekistan, economic cooperation, trade, investments, technological transfer, export diversification, economic policy.

СОТРУДНИЧЕСТВО С ГОСУДАРСТВАМИ ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА: НОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ ДЛЯ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА

Аннотация

Данная статья исследует экономическое сотрудничество между Узбекистаном и Европейским Союзом (ЕС) и анализирует его влияние на экономику Узбекистана. В статье рассматриваются вопросы торговли, инвестиций, технологического трансфера и экономической политики между Европейским Союзом и Узбекистаном. Экономические отношения между ЕС и Узбекистаном создают новые возможности и играют важную роль в таких областях, как экономический рост, создание рабочих мест и диверсификация экспорта. В статье также рассматриваются меры, необходимые для дальнейшего развития этого сотрудничества.

Ключевые слова и понятия: Европейский Союз, Узбекистан, экономическое сотрудничество, торговля, инвестиции, технологический трансфер, диверсификация экспорта, экономическая политика.

**YEVROPA ITTIFOQI DAVLATLARI BILAN HAMKORLIK:
O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI UCHUN YANGI IMKONIYATLAR**

Karimberdiyeva Muxlisa Mo‘minjon qizi

Annotatsiya:

Ushbu maqola O‘zbekiston va Yevropa Ittifoqi (YI) o‘rtasidagi iqtisodiy hamkorlikni o‘rganadi va bu hamkorlikning O‘zbekiston iqtisodiyotiga ta‘sirini tahlil qiladi. Maqolada Yevropa Ittifoqi davlatlari bilan savdo, investitsiya, texnologik transfer, va iqtisodiy siyosat borasidagi aloqalar tahlil qilinadi. Yevropa Ittifoqi va O‘zbekiston o‘rtasidagi iqtisodiy munosabatlar yangi imkoniyatlar yaratib, iqtisodiy o‘sish, ish o‘rinlari yaratish, va eksportni diversifikatsiya qilish kabi masalalarda muhim rol o‘ynaydi. Maqola, shuningdek, bu hamkorlikni yanada rivojlantirish uchun zarur bo‘lgan chora-tadbirlarni ham ko‘rib chiqadi.

Tayanch so‘zlar va tushunchalar: Yevropa Ittifoqi, O‘zbekiston, iqtisodiy hamkorlik, savdo, investitsiyalar, texnologik transfer, eksport diversifikatsiyasi, iqtisodiy siyosat.

Kirish. XXI asrda global iqtisodiyotning integratsiyalashuvi va mamlakatlar o‘rtasidagi hamkorlikning kuchayishi o‘zi bilan yangi imkoniyatlar yaratmoqda. O‘zbekistonning Yevropa Ittifoqi (YI) bilan iqtisodiy aloqalari ham bu jarayonda muhim o‘rin tutadi. Yevropa Ittifoqi, O‘zbekistonning asosiy savdo hamkorlaridan biri sifatida, mamlakatning iqtisodiy rivojlanishiga sezilarli darajada ta‘sir ko‘rsatmoqda. Yevropa Ittifoqining iqtisodiy hamkorlikdagi o‘rni, ayniqsa, savdo, investitsiyalar, texnologik transfer va iqtisodiy siyosatdagi yangiliklarga taalluqli bo‘lgan sohalarda tobora muhimlashib bormoqda.

Yevropa Ittifoqi O‘zbekiston uchun yuqori texnologiyali sanoatlar, yangi ishlab chiqarish usullarini joriy etish va eksportni diversifikatsiya qilishda katta imkoniyatlar yaratadi. Shuningdek, Yevropa Ittifoqi davlatlarining O‘zbekistonga bo‘lgan sarmoyaviy qiziqishi o‘sib bormoqda, bu esa iqtisodiy o‘sishni tezlashtirishda muhim rol o‘ynaydi. Shu nuqtai nazardan, Yevropa Ittifoqi bilan hamkorlik O‘zbekiston uchun nafaqat iqtisodiy jihatdan, balki ijtimoiy va siyosiy jihatdan ham rivojlanish imkoniyatlarini yaratmoqda.

Bu maqolada Yevropa Ittifoqi va O'zbekiston o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlikni tahlil qilib, yangi imkoniyatlarni o'rganish, mavjud muammolarni aniqlash va ularni hal etish uchun takliflar ishlab chiqish maqsad qilinadi.

- **Mavzuga oid adabiyotlar tahlili (Literature review).** Yevropa Ittifoqi va O'zbekiston o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlik haqida bir qator ilmiy tadqiqotlar mavjud. Tadqiqotchilar, asosan, Yevropa Ittifoqining O'zbekiston iqtisodiyotiga investitsiya oqimlari, texnologik transfer va iqtisodiy siyosatdagi yangiliklar ta'sirini tahlil qilgan. Quyida ushbu mavzuga oid ba'zi muhim adabiyotlar keltirilgan:

Umarov, T. (2019). Yevropa Ittifoqining O'zbekiston bilan savdo va iqtisodiy aloqalari. O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining global integratsiyalashuvi: Nazariy va amaliy masalalar. Tashkent: Innovatsiya nashriyoti.[1,25]

Bu ishda Yevropa Ittifoqi va O'zbekiston o'rtasidagi savdo munosabatlari tahlil qilinadi. Tadqiqotda, Yevropa Ittifoqi bilan savdo hajmining ortishi va uning iqtisodiyotga ta'siri haqida ma'lumot beriladi.

Khalilov, D. (2020). Investitsiyalar va texnologik transfer: Yevropa Ittifoqining O'zbekistonga ta'siri. O'zbekiston iqtisodiyoti va xalqaro aloqalar, [8(2), 45-61.]

Tadqiqotda O'zbekistonga Yevropa Ittifoqi davlatlaridan kelayotgan investitsiyalar va texnologik transferning iqtisodiy samaralari o'rganiladi. Yevropa Ittifoqining texnologik jihatdan rivojlangan mamlakatlar bilan o'zaro aloqalarining iqtisodiy o'sishga ta'siri yoritiladi.

Alimov, Z. (2018). Yevropa Ittifoqi davlatlari bilan iqtisodiy siyosatdagi hamkorlik: Yangi imkoniyatlar va chaqiriqlar. Xalqaro iqtisodiy siyosat va strategiyalar,[9(1), 23-36.]

Ushbu tadqiqotda, Yevropa Ittifoqi bilan O'zbekistonning iqtisodiy siyosatdagi hamkorligi tahlil qilinadi. Muallif, ayniqsa, energiya resurslari va ekologik barqarorlik borasidagi hamkorlikni ta'kidlashga e'tibor qaratadi.

Sultonov, R. (2021). O'zbekistonning iqtisodiy siyosatida Yevropa Ittifoqining roli: Savdo, investitsiyalar va texnologiyalar. Iqtisodiyot va boshqaruv, [12(4), 120-135.]

Tadqiqotda O'zbekistonning Yevropa Ittifoqi bilan savdo, investitsiyalar va texnologik transfer bo'yicha mavjud aloqalari va ularga ta'sir qiluvchi iqtisodiy siyosatlar tahlil qilinadi.

Toshmuhamedov, M. (2020). Yevropa Ittifoqi davlatlari bilan iqtisodiy hamkorlik: O‘zbekiston uchun yangi imkoniyatlar. Global iqtisodiyot va rivojlanish, [15(1), 55-70.]

Tadqiqotda O‘zbekiston va Yevropa Ittifoqi o‘rtasidagi iqtisodiy hamkorlikning yangi imkoniyatlari va rivojlanish strategiyalari muhokama qilinadi. Maqolada, shuningdek, O‘zbekistonning iqtisodiy o‘rishiga ta’sir etadigan asosiy faktorlar keltirilgan.

- Tahlil va natijalar (Analysis and results). O‘zbekiston va Yevropa Ittifoqi o‘rtasidagi iqtisodiy hamkorlikning rivojlanishi mamlakatning global iqtisodiyotdagi o‘rnini mustahkamlashda muhim omil hisoblanadi. Yevropa Ittifoqi O‘zbekiston uchun yuqori texnologiyalar, investitsiyalar va yangi ishlab chiqarish usullarini joriy etish imkoniyatlarini yaratmoqda. O‘zbekistonga Yevropa Ittifoqi davlatlaridan kelayotgan investitsiyalar va texnologik transfer, nafaqat iqtisodiy o‘rishga, balki innovatsion sektorning rivojlanishiga ham katta ta’sir ko‘rsatmoqda.

Savdo aloqalari: O‘zbekiston va Yevropa Ittifoqi o‘rtasidagi savdo hajmi oshib bormoqda. Yevropa Ittifoqi, O‘zbekistonning asosiy eksport bozorlaridan biri sifatida, mahsulotlar va xizmatlarning diversifikatsiyasini ta’minlashga yordam bermoqda. Biroq, ayrim tovarlar va xizmatlar bo‘yicha savdo saldosining noaniqligi hali ham mavjud.

Investitsiyalar: Yevropa Ittifoqi davlatlaridan O‘zbekistonga kelayotgan investitsiyalar, asosan, sanoat va infratuzilma sohalariga yo‘naltirilgan. Bu esa iqtisodiy o‘rishni tezlashtirishga, yangi ish o‘rinlari yaratishga va texnologik modernizatsiya qilishga yordam bermoqda. Yevropa Ittifoqining to‘g‘ridan-to‘g‘ri investitsiyalari ko‘proq rivojlanayotgan sektorlarga yo‘naltirilgan.

Texnologik transfer: Yevropa Ittifoqi bilan hamkorlik, O‘zbekistonning yuqori texnologiyali ishlab chiqarish tarmoqlarini rivojlantirish imkonini bermoqda. Yevropa davlatlaridan olib kelinayotgan texnologiyalar, ayniqsa, ekologik toza texnologiyalar va yangi ishlab chiqarish usullarini joriy etish orqali, O‘zbekistonning sanoat sektorini modernizatsiya qilishga katta hissa qo‘shmoqda.

Iqtisodiy siyosat va normativ-huquqiy bazaning yaxshilanishi: Yevropa Ittifoqi bilan iqtisodiy hamkorlikda O'zbekiston iqtisodiy siyosatida muhim islohotlar amalga oshirilgan. Investitsiyalarni jalb qilish, bozorni liberallashtirish va raqobatbardoshlikni oshirish borasida ijobiy o'zgarishlar mavjud.

- Xulosa va takliflar (Conclusion/Recommendations).

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonning Yevropa Ittifoqi bilan iqtisodiy hamkorligi mamlakatning iqtisodiy rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatmoqda. Savdo hajmining ortishi, investitsiyalarning o'sishi va texnologik transfering rivojlanishi O'zbekiston iqtisodiyoti uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Biroq, hamkorlikni yanada rivojlantirish uchun bir qator masalalarga e'tibor qaratish zarur:

Savdo diversifikatsiyasi:

O'zbekistonning Yevropa Ittifoqi bilan savdo aloqalarini yanada diversifikatsiya qilish kerak. Shu bilan birga, eksportning yuqori qo'shimcha qiymatli mahsulotlarga yo'naltirilishi, mamlakatning iqtisodiy rivojlanishiga katta hissa qo'shadi. Ushbu diversifikatsiya, shuningdek, eksportga qaratilgan strategiyalarni ishlab chiqish orqali amalga oshirilishi kerak.

Investitsiya muhitini yaxshilash: Yevropa Ittifoqi davlatlaridan yanada ko'proq sarmoya jalb qilish uchun mamlakatda investitsiya muhitini yanada yaxshilash zarur. Bu, o'z navbatida, soliq siyosatini soddalashtirish, raqobatbardosh va investitsiyalarga qulay sharoitlar yaratish orqali amalga oshirilishi mumkin. Bundan tashqari, O'zbekistonning investitsiya ehtiyojlariga javob beradigan yangi infratuzilma loyihalari ham rivojlantirilishi kerak.

Texnologik hamkorlikni kengaytirish: Yevropa Ittifoqi davlatlari bilan texnologik transferi yanada rivojlantirish, yuqori texnologiyali tarmoqlarni qo'llab-quvvatlash va O'zbekiston sanoatining raqobatbardoshligini oshirish uchun muhimdir. Yevropa davlatlarining ilg'or texnologiyalarini O'zbekistonga joriy etish, mamlakatning sanoat va ishlab chiqarish sohalarini modernizatsiya qilishga yordam beradi.

Ta'lim va kadrlar tayyorlash: Yevropa Ittifoqi bilan hamkorlikda ta'lim va kadrlar tayyorlash dasturlarini kengaytirish, yangi iqtisodiy va texnologik jarayonlarga moslashishni osonlashtiradi. O'zbekistonning mehnat bozorini raqobatbardosh mutaxassislar bilan to'ldirish, iqtisodiy islohotlarning muvaffaqiyatli amalga oshirilishini ta'minlaydi.

Iqtisodiy siyosatdagi islohotlarni davom ettirish: O'zbekistonning Yevropa Ittifoqi bilan hamkorligini yanada mustahkamlash uchun iqtisodiy siyosatdagi

islohotlarni davom ettirish zarur. Bunga, ayniqsa, bozorni liberallashtirish, raqobatni rag'batlantirish va iqtisodiy tizimni yangilash kiradi. Shuningdek, O'zbekistonning tashqi iqtisodiy aloqalarini yanada rivojlantirish uchun Yevropa Ittifoqi bilan ko'proq o'zaro manfaatli kelishuvlarga erishish muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1.Umarov, T. (2019). Yevropa Ittifoqining O'zbekiston bilan savdo va iqtisodiy aloqalari. O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining global integratsiyalashuvi: Nazariy va amaliy masalalar. Tashkent: Innovatsiya nashriyoti.
- 2.Khalilov, D. (2020). Investitsiyalar va texnologik transfer: Yevropa Ittifoqining O'zbekistonga ta'siri. O'zbekiston iqtisodiyoti va xalqaro aloqalar, 8(2), 45-61.
- 3.Alimov, Z. (2018). Yevropa Ittifoqi davlatlari bilan iqtisodiy siyosatdagi hamkorlik: Yangi imkoniyatlar va chaqiriqlar. Xalqaro iqtisodiy siyosat va strategiyalar, 9(1), 23-36.
- 4.Sultonov, R. (2021). O'zbekistonning iqtisodiy siyosatida Yevropa Ittifoqining roli: Savdo, investitsiyalar va texnologiyalar. Iqtisodiyot va boshqaruv, 12(4), 120-135.
- 5.Toshmuhamedov, M. (2020). Yevropa Ittifoqi davlatlari bilan iqtisodiy hamkorlik: O'zbekiston uchun yangi imkoniyatlar. Global iqtisodiyot va rivojlanish, 15(1), 55-70.
- 6.European Union External Action. (2021). EU Relations with Uzbekistan. Retrieved from [EU External Relations](#).
- 7.World Bank. (2020). Uzbekistan: Current Economic Situation and Future Prospects. World Bank Group.
- 8.United Nations Economic Commission for Europe (UNECE). (2019). The Role of the EU in the Economic Development of Central Asia. Geneva: UNECE.
- 9.Huseynov, A. (2019). Yevropa Ittifoqi va O'zbekiston o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlikning rivojlanishi. Tashqi iqtisodiy aloqalar, 7(3), 45-58.
- 10.Bekmurodov, R. (2021). Evolyutsiya yevropa ittifoqining iqtisodiy siyosatida. Tashqi iqtisodiy munosabatlar va davlat siyosati, 18(2), 99-112.
- 11.Nurbekov, A. (2020). The Role of Investment in Strengthening EU-Uzbek Relations. International Economics Journal, 14(5), 110-125.

12. International Monetary Fund (IMF). (2020). Uzbekistan: 2020 Article IV Consultation - Press Release; Staff Report; and Statement by the Executive Director for Uzbekistan. IMF Country Report No. 20/233.

13. Djalilov, N. (2020). Yevropa Ittifoqi davlatlari bilan O'zbekistonning iqtisodiy aloqalari. Tashqi siyosat va iqtisodiy integratsiya, 6(3), 80-92.

14. Kamilov, T. (2021). Foreign Trade Policies and the European Union's Role in Uzbekistan's Economic Development. International Trade Review, 9(4), 134-148.

15. European Investment Bank (EIB). (2019). Investing in Central Asia: Uzbekistan's Economic Prospects and Opportunities for EU Engagement. Luxembourg: EIB.

16. Tashkent Chamber of Commerce and Industry (TCCI). (2020). Trade Relations between Uzbekistan and the European Union. TCCI Reports, 17(6), 203-217.

17. Ministry of Investment and Foreign Trade of Uzbekistan. (2020). The Potential of EU Investments in Uzbekistan's Economic Development. Tashkent: Ministry Reports.

**Research Science and
Innovation House**